EUROPA-PARLAMENTET

2004 *2009*

Retsudvalget

2006/0135(CNS)

11.9.2008

UDTALELSE

fra Retsudvalget

til Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

om forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 2201/2003 for så vidt angår kompetence og om indførelse af lovvalgsregler i ægteskabssager
(KOM(2006)0399 – C6-0305/2006 – 2006/0135(CNS))

Rådgivende ordfører (*): Carlo Casini

(*) Udvidet samarbejde mellem udvalg - forretningsordenens artikel 47

PA_Legam

KORT BEGRUNDELSE

Kommissionens forslag vedrører udelukkende fastsættelse af værneting og lovvalg i skilsmisse- og separationssager. Det vedrører således ikke omstødelse af ægteskaber eller ret til underholdsbidrag. Forslaget udgør en delvis ændring af den gældende forordning 2201/2003, hvis indhold er bredere, da den ligeledes vedrører bevæggrunde til omstødelse af ægteskaber, bevæggrunde i forbindelse med forældreansvar og anerkendelse af retsafgørelser i disse sager i mellemstatslig sammenhæng.

Nærværende forslag angår først og fremmest såkaldte internationale par, dvs. ægteskaber, hvor ægtefællerne har forskellig nationalitet eller har opholdssted i forskellige stater. Den nye forordnings primære nyskabelse er ægtefællernes ret til at aftale, hvilken ret der er kompetent i forbindelse med ægteskabet, og hvilken lov der finder anvendelse, men valgmulighederne er ikke ubegrænsede. De er begrænsede til værneting og love, hvortil det pågældende ægteskab har en objektiv tilknytning. Ifølge forslaget består denne tilknytning hovedsageligt i opholdssted. Det betyder, at hvis to ægtefæller har samme nationalitet og altid har boet i den stat, de er statsborgere i, har de ingen valgmuligheder, da de kun kan henvende sig til dommerne i den medlemsstat, de opholder sig i, som vil anvende "lex loci", der er identisk med "lex fori".

Forslaget virker overordnet set fornuftigt. Det er i fuld overensstemmelse med princippet om fri bevægelighed for personer, der udgør en af de grundlæggende frihedsrettigheder, som den europæiske konstruktion hviler på, og med respekten for partsautonomien, hvorefter parterne, hvis de ønsker det, kan vælge, hvilket værneting og hvilken lov de skal lade gælde vedrørende ophøret af deres ægteskabelige samliv.

Ordføreren mener imidlertid, at nærværende forslag bør undergå nogle ændringer, der kan gøre det endnu mere effektivt.

Det skal først og fremmest præciseres, at parternes valg kun kan vedrøre værneting og loven i en *medlemsstat*, og i mere generel forstand at forslaget i kraft af nærhedsprincippet ikke kan pålægge myndighederne i en stat, hvis lovgivning ikke omfatter skilsmisse eller anerkender den pågældende form for ægteskab, at erklære det for ophævet.

Desuden kan ægtefællerne i Kommissionens forslag vælge hvilken som helst af de retter, der er angivet i artikel 3 i forordning 2201/2003. I dette tilfælde bliver det mere restriktive kriterium i artikel 3a, litra b, overflødigt. Den simpleste løsning ville rent teknisk være at lade teksten i dette litra udgå. Ud fra forslaget virker det imidlertid som om, at Kommissionens intention er at sikre en sammenhæng med loven i domstolslandet, i det øjeblik parterne får overdraget beføjelserne til egenhændigt at afgøre, hvilket værneting de ønsker at benytte. Dette fremgår tydeligt af litra b. Hvis dette litra ønskes bevaret og indholdet bragt i overensstemmelse med artikel 3 (og dermed udvide parternes selvbestemmelsesret), forslår ordføreren at ændre hele artiklen 3a. Artikel 3 forbliver naturligvis gyldig og finder anvendelse, når retten til valg af værneting ikke benyttes.

ÆNDRINGSFORSLAG

Retsudvalget opfordrer Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende ændringsforslag i sin betænkning:

Kommissionens tekst	Ændringsforslag
Ændringsforslag 1 ARTIKEL 1, NR. 2 Artikel 3 a, stk. 1 (forordning (EF) nr. 2201/2003)	
1. Ægtefællerne kan aftale, at en ret eller retterne i en medlemsstat ***skal have*** kompetence til at pådømme en sag ***mellem dem*** om skilsmisse eller separation, forudsat at ***de har*** en betydelig tilknytning til ***denne*** medlemsstat i kraft af	1. Ægtefællerne kan aftale, at en ret eller retterne i en medlemsstat ***har*** kompetence til at pådømme en sag om skilsmisse eller separation, forudsat at ***der gennem deres ægteskab er*** en betydelig tilknytning til ***den udpegede*** medlemsstat i kraft af
(a) at ***en eller flere af de i artikel 3 anførte kompetencegrunde finder anvendelse,*** eller	(a) at ***ægtefællerne tidligere i mindst tre år uden afbrydelse havde deres sædvanlige opholdssted i denne stat, forudsat at denne periode ikke sluttede mere end tre år før begæringen om skilsmisse eller separation,*** eller
(b) at ***det er den stat, hvor*** ægtefællerne ***i mindst tre år*** havde deres seneste fælles opholdssted, eller	(b) at ægtefællerne havde deres seneste opholdssted ***i*** den stat***, og at sagsøgte stadig er bosat i denne stat på tidspunktet for begæringen,*** eller
(c) at ***en af ægtefællerne*** er statsborger i ***denne medlemsstat***, eller for Det Forenede Kongeriges og Irlands vedkommende har "domicil" ***på en af disse staters område.***	(c) at ***den sagsøgende ægtefælle har haft sit sædvanlige og har sit nuværende opholdssted i den stat i mindst seks måneder, hvis den pågældende*** er statsborger i ***samme stat, eller i mindst et år, hvis vedkommende ikke er statsborger i denne stat***, eller for Det Forenede Kongeriges og Irlands vedkommende har ***sit*** "domicil" ***der, eller***
	ca) at deres ægteskab er indgået i denne medlemsstat.

Begrundelse

Omformuleringen af artikel 3a muliggør et mere systematisk hierarki i tilknytningsfaktorerne: opholdssted i længere tid, opholdssted også i en kortere periode, forudsat at det er det seneste opholdssted, og at det er sagsøgtes nuværende, sagsøgers nuværende opholdssted i en vis

periode og endelig stedet for ægteskabets indgåelse. På den måde undgås modstrid mellem de forskellige kriterier samt mellem disse og selve forordningens artikel 3, der stadig finder anvendelse, hvis der ikke er enighed mellem parterne.

Ændringsforslag 2
ARTIKEL 1, NR. 2
Artikel 3 a, stk. 2 (forordning (EF) nr. 2201/2003)

2. Aftalen om lovvalg ***skal være indgået skriftligt og undertegnet af begge ægtefæller*** senest på det tidspunkt, hvor sagen anlægges for retten.	2. Aftalen om lovvalg ***kan indgås og ændres på et hvilket som helst tidspunkt, dog*** senest på det tidspunkt, hvor sagen anlægges for retten. ***Den bevarer sin virkning til og med sidste instans.*** ***En sådan aftale skal indgås skriftligt, dateres og være undertegnet af begge ægtefæller. Hvis loven i den medlemsstat, hvor en af ægtefællerne har sit sædvanlige opholdssted på tidspunktet for indgåelsen af aftalen, indeholder yderligere formelle krav til sådanne aftaler, skal disse krav være opfyldt. Hvis ægtefællerne har deres sædvanlige opholdssted i forskellige medlemsstater, hvis lovgivning fastsætter yderligere formkrav, er aftalen gyldig, hvis den opfylder kravene i henhold til en af disse lovgivninger.*** ***Såfremt aftalen udgør en del af en ægtepagt skal formkravene i denne ægtepagt være opfyldt.***

Begrundelse

De formelle krav til aftalen samt disses virkning bør præciseres. Desuden bør de generelle regler om kompetence bevares, i tilfælde af at der ikke er indgået en aftale.

Ændringsforslag 3
ARTIKEL 1, NR. 5 A (ny)
Artikel 7 a (ny) (forordning (EF) nr. 2201/2003)

5a) Følgende artikel indsættes:

"Artikel 7a

Forum necessitatis

Såfremt værnetinget i henhold til denne forordning er i en medlemsstat, hvis lov ikke omfatter skilsmisse eller ikke anerkender eksistensen eller gyldigheden af det pågældende ægteskab er værnetinget

a) i den medlemsstat, hvor den ene af ægtefællerne har statsborgerskab, eller i den stat, hvor ægteskabet er indgået."

Begrundelse

Det kan ikke kræves, at en medlemsstat skal anerkende en ægtepagt, der ikke anerkendes af loven i denne stat, selv om det kun er med ophævelse for øje. Det er ligeledes ikke i overensstemmelse med nærhedsprincippet at pålægge en dommer i en medlemsstat, hvis lov ikke indeholder noget sådant, at træffe afgørelse om skilsmisse.

På den anden side har et internationalt par som minimum ret til en afgørelse om skilsmisse fra en dommer i EU, forudsat at det pågældende ægteskab har nogen forbindelse til EU's område. Såfremt parterne ikke har aftalt lovvalg er værnetinget derfor i den medlemsstat, hvor den ene af ægtefællerne har statsborgerskab, eller i den stat, hvor ægteskabet er indgået.

Ændringsforslag 4
ARTIKEL 1, NR. 7
Artikel 20 a, stk. 1 (forordning (EF) nr. 2201/2003)

1. Ægtefællerne kan aftale lovvalg i tilfælde af skilsmisse og separation. ***Parterne kan aftale, at en af følgende love finder anvendelse:***	1. Ægtefællerne kan aftale lovvalg i tilfælde af skilsmisse og separation ***i henhold til lovgivningen i en af de medlemsstater, hvortil ægteskabet har tilknytning ifølge artikel 3a.***
(a) loven i den stat, hvor ægtefællerne havde deres seneste fælles opholdssted, for så vidt en af dem stadig er bosat i denne stat	
(b) loven i den stat, hvori en af ægtefællerne har statsborgerskab eller - for Det Forenede Kongeriges og Irlands vedkommende - "domicil"	
(c) loven i en stat, hvor ægtefællerne har været bosat i mindst fem år	
(d) loven i den medlemsstat, hvori sagen	

rejses.

Begrundelse

Det kriterium, der her foreslås, er bredere end det, der er i Kommissionens forslag, der udelukker anvendelse af loven på enten sagsøgerens eller sagsøgtes opholdssted alene (også selvom denne i princippet kan komme til at finde anvendelse gennem valget af værneting, jvf. artikel 20a, litra d).

Ændringsforslag 5
ARTIKEL 1, NR. 7
Artikel 20 a, stk. 2 (forordning (EF) nr. 2201/2003)

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
2. Aftalen om lovvalg skal være indgået skriftligt og undertegnet af begge ægtefæller senest på det tidspunkt, hvor sagen anlægges for retten.	***2. Hvad lovvalgets formelle aspekter angår, finder bestemmelserne i artikel 3a, stk. 2, anvendelse.***

Begrundelse

Ændringsforslaget gør det muligt at sikre overensstemmelse mellem værnetingsaftalens formelle aspekter og lovvalgets formelle aspekter.

Ændringsforslag 6
ARTIKEL 1, NR. 7
Artikel 20 b, indledning (forordning (EF) nr. 2201/2003)

I mangel af aftalt lovvalg efter artikel 20a behandles skilsmisse- ***og*** separationssager efter loven i den ***stat***	I mangel af aftalt lovvalg efter artikel 20a behandles skilsmisse- ***eller*** separationssager i følgende rækkefølge efter loven i den ***medlemsstat***

PROCEDURE

Titel	Lovvalgsregler i ægteskabssager
Referencer	KOM(2006)0399 – C6-0305/2006 – 2006/0135(CNS)
Korresponderende udvalg	LIBE
Udtalelse fra Dato for meddelelse på plenarmødet	JURI 28.9.2006
Associeret/Associerede udvalg - dato for meddelelse på plenarmødet	15.2.2007
Rådgivende ordfører Dato for valg	Carlo Casini 2.10.2006
Behandling i udvalg	4.10.2007 19.12.2007
Dato for vedtagelse	9.9.2008
Resultat af den endelige afstemning	+: 25 –: 0 0: 0
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Carlo Casini, Marek Aleksander Czarnecki, Bert Doorn, Monica Frassoni, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Othmar Karas, Piia-Noora Kauppi, Klaus-Heiner Lehne, Katalin Lévai, Antonio Masip Hidalgo, Hans-Peter Mayer, Manuel Medina Ortega, Aloyzas Sakalas, Francesco Enrico Speroni, Jaroslav Zvěřina, Tadeusz Zwiefka
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Sharon Bowles, Vicente Miguel Garcés Ramón, Jean-Paul Gauzès, Georgios Papastamkos, Gabriele Stauner, József Szájer, Jacques Toubon, Ieke van den Burg
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere, jf. art. 178, stk. 2	Victor Boştinaru, Renate Weber